

СУДДЯ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

вул. Жилянська, 14, Київ, 01033

Міністрові оборони України

Денису ШМИГАЛЮ

Шановний пане Денисе!

До Конституційного Суду України звернувся Гнезділов Сергій Олексійович із клопотанням перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) частину восьму статті 176, абзац восьмий частини четвертої статті 183 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України Ухвалою від 4 вересня 2025 року відкрила конституційне провадження у справі за конституційною скаргою Гнезділова Сергія Олексійовича щодо відповідності Конституції України частини восьмої статті 176 Кодексу, а щодо конституційності абзацу восьмого частини четвертої статті 183 Кодексу – відмовила у відкритті конституційного провадження.

Згідно з частиною четвертою статті 59 Закону України „Про Конституційний Суд України“, для забезпечення повного й об’єктивного розгляду справи та ухвалення Конституційним Судом України обґрунтованого рішення прошу Вас висловити позицію стосовно питань, порушених у конституційній скарзі Гнезділова С.О.

Додаток: копія конституційної скарги на 4 арк.

З повагою

суддя-доповідач

Василь ЛЕМАК

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ
УКРАЇНИ

проспект Повітряних Сил, 6, м.Київ.
03168
тел.: (044) 230-73-30
E-mail: admou@post.mil.gov.ua
web: www.mil.gov.ua
код згідно з ЄДРПОУ 00034022

MINISTRY OF DEFENCE
OF UKRAINE

6, Povitrianykh Syl Avenue, Kyiv,
03168, Ukraine
phone: (044) 230-74-67
E-mail: admou@post.mil.gov.ua
web: www.mil.gov.ua

№ _____ від _____ 20__ р.

Судді Конституційного Суду України
Василію ЛЕМАКУ

На № 359-005-12/3369 від 03.10.2025

Шановний Василю Васильовичу!

У Міністерстві оборони України опрацьовано Ваш лист щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини восьмої статті 176 Кримінального процесуального кодексу України.

Позиція стосовно порушених Вами питань додається.

Додаток: на 2 арк.

З повагою

Заступник Міністра оборони України
генерал-лейтенант

Євген МОЙСЮК

Андрій Мацюк +380637841689

Конституційний Суд України
12 / 1462 від 22.10.2025

ДОКУМЕНТ СЕДО

Сертифікат 3F1FC22062171FDF0400000086B7000075850200

Підписувач Мойсюк Євген Георгійович

Дійсний з 11.02.2025 0:00:00 по 10.02.2027 23:59:59

Міністерство оборони України

220/18170 від 21.10.2025 17:25

ПОЗИЦІЯ

Міністерства оборони України
у справі за конституційною скаргою Гнезділова Сергія Олексійовича щодо
відповідності Конституції України (конституційності)
частини восьмої статті 176 Кримінального процесуального кодексу України

Обґрунтування позиції Міноборони щодо відповідності частини восьмої статті 176 КПК України Конституції України полягає в такому:

У Рішенні від 6 квітня 2022 року № 1-р(II)/2022 Конституційний Суд України наголосив: “Беручи до уваги, що врегулювання відповідних питань належить до розсуду Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та інших органів державної влади в межах їх конституційних повноважень <...> заходи в сфері оборони держави мають бути своєчасними, послідовними та комплексними, оскільки від їх ефективного запровадження залежить стан обороноздатності України”; “підтримання високого рівня обороноздатності є найвищим державним інтересом і однією з найбільш захищених конституційних цінностей України”, захист суверенітету та територіальної цілісності України згідно з частиною першою статті 17 Основного Закону України є однією з найважливіших функцій держави, справою всього Українського народу; “в умовах воєнного стану держава зобов’язана мобілізувати всі доступні їй ресурси для посилення своєї обороноздатності та відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України” (абзац сьомий підпункту 5.1, абзац перший, перше речення абзацу другого підпункту 5.2 пункту 5 мотивувальної частини).

А також у Рішенні від 19 червня 2024 року № 7-р(II)/2024 Конституційний Суд України зазначив, що Конституційний Суд України акцентує, що згідно з приписами частини першої статті 17 Конституції України в умовах воєнного стану захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної, інформаційної безпеки є не лише найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу, а й невіддільною умовою збереження української державності як такої. Лише в законах України визначають, зокрема, діяння, які є злочинами, та відповідальність за них (пункт 22 частини першої статті 92 Конституції України).

Ураховуючи наведене, Конституційний Суд України вважає, що за приписами частини першої статті 17, пункту 22 частини першої статті 92 Конституції України у їх сув'язі держава має позитивний обов'язок створювати належні національні юридичні механізми притягнення особи до кримінальної відповідальності, зокрема забезпечувати ефективне функціонування кримінальної юстиції, щоб в умовах воєнного стану гарантувати посилений захист суверенітету, територіальної цілісності, недоторканності, обороноздатності, державної, економічної й інформаційної безпеки України та притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які вчинили злочини, що посягають на зазначені надважливі конституційні публічні інтереси (абзаци 4,5 пункту 6 мотивувальної частини).

Прийняття Закону України від 16.08.2022 № 2531-ІХ “Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо обрання запобіжного заходу

до військовослужбовців, які вчинили військові злочини під час дії воєнного стану” обґрунтовується підвищеною суспільною небезпекою військових злочинів, вчинених у період дії воєнного стану, коли дисципліна та належне виконання наказів є критично важливими для збереження боєздатності Збройних Сил та національної безпеки в цілому.

Вчинення вказаних злочинів свідчить не лише про порушення військової дисципліни, а й про потенційну загрозу життю інших військовослужбовців, успішному виконанню бойових завдань та обороноздатності держави. Тому існує об’єктивна потреба у застосуванні до таких осіб виключно найсуворішого запобіжного заходу – тримання під вартою, як єдиного ефективного (безальтернативного) способу запобігти їх подальшому негативному впливу на військову службу, виключити ризики ухилення військовослужбовців від вчинення злочинів у подальшому, або повторного вчинення злочину в умовах воєнного стану і гарантування стабільності в армії.

Безальтернативне тримання під вартою виконує також важливу превентивну роль, вона чітко вказує військовослужбовцям про неминучість суворої реакції держави на злочини проти порядку несення військової служби в умовах війни. Це стримує потенційні порушення, зміцнює дисципліну та підвищує відповідальність особового складу.

Стаття 64 Конституції України допускає обмеження окремих прав і свобод в умовах воєнного стану, якщо це необхідно для захисту національної безпеки та територіальної цілісності. Частина восьма статті 176 КПК України, встановлюючи безальтернативність тримання під вартою для зазначених категорій злочинів, прямо відповідає цій конституційній нормі, оскільки реалізує публічний інтерес – збереження обороноздатності держави.

Обмеження, що запроваджено частиною восьмою статті 176 КПК, є чітким, зрозумілим та обґрунтовано необхідним у нинішніх умовах. Воно застосовується лише до вузької категорії осіб (військовослужбовців) і в чітко визначених випадках (вчинення військових злочинів під час воєнного стану), що відповідає принципу правової визначеності та вимогам статті 8 Конституції України щодо верховенства права. В даному випадку чітко сформовано умови, за яких здійснюється обмеження свободи та враховано розумний баланс інтересів громадян та держави.

Таким чином, на думку Міноборони, оспорювані приписи частини восьмої статті 176 КПК України є легітимними, необхідними та пропорційними інструментами захисту інтересів населення та держави в умовах воєнного стану і тому відповідають Конституції України.

Директор Департаменту юридичного забезпечення
Міністерства оборони України

Олексій КАМІНЕЦЬКИЙ

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 12:16:26 22.10.2025

Назва файлу з підписом: позиція МОУ конституційність норми КПК 176.docx.p7s

Розмір файлу з підписом: 19.9 КБ

Назва файлу без підпису: позиція МОУ конституційність норми КПК 176.docx

Розмір файлу без підпису: 22.6 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Марців Микола Миколайович

П.І.Б.: Марців Микола Миколайович

Країна: Україна

РНОКПП: 2874002239

Організація (установа): Департамент юридичного забезпечення Міністерства оборони України

Код ЄДРПОУ: 24968099

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 16:19:00 20.10.2025

Сертифікат виданий: КНЕДП "ЦСК Збройних Сил України"

Серійний номер: 3F1FC22062171FDF04000000E40500005D9A0300

Тип носія особистого ключа: ЗНКІ е.ключ ІІТ Алмаз-1К

Серійний номер носія особистого ключа: Не визначено

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Кваліфікований

Тип контейнера: Підпис та дані в окремих файлах (CAdES detached)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2025.07.03 13:00